

Katolsk-luthersk samtalegruppe (KATLUSA)

Protokoll fra møte 5. juni 2014 i Oslo bispegård, St Hallvardsplass

Til stede:

Fra katolsk side: Jo Neve, Arne Marco Kirsebom, Else-Britt Nilsen, Ingrid Rosendorf Joys, Bernt Eidsvig

Fra luthersk side: Aase M.B. Cameron, Trond Bakkevig, Ole Christian Kvarme

Einar Tjelle (ref.)

Forfall: Anne-May Grasaas, Aud Tønnessen, Einar Vegge, Lars Erik Rikheim

Åpning ved biskop Ole Christian Kvarme.

Sak 1/14: Innkalling, dagsorden og protokoll fra forrige møte

Vedtak: Disse ble godkjent.

Sak 2/14: Rapport fra kirkene:

Den katolske kirke v /Bernt Eidsvig

- 48 % av Den katolske kirkes registrerte 150.000 medlemmer er født i Polen. Det arbeides bevisst for at innvandrergupper kan føle seg hjemme. For eksempel kommer erkebiskopen av Warszawa på besøk til høsten, for å styrke bånd og identitet.
- Det arbeides med profesjonalisering av de geistlige, på blant annet administrasjon/økonomi.
- Det arbeides med ledertrening/skribent-trening, særlig for aldersgruppen 20-30 år, slik at de bedre kan ta offentlig til orde som katolske legmenn/kvinner.
- Sigurd Marcussen erstatter Torbjørn Olsen som sokneprest i Tromsø.
- Felles prosjekt (Oslo katolske og lutherske bispedømmer) om voksenkatekisme; begynner 8. september, og annenhver uke i Litteraturhuset. Anbefales for eksempel til konfirmantforeldre. Tema: tro, trosbekjennelsens tre ledd, dåp, nattverd, bønn/skriftemål.
- Pontifikalmesse i Trefoldighetskirken i anledning kanonisering av Johannes XXIII og Johannes Paul II
- Ordinasjonen av Øystein Lund og Øystein Frøyschen, begge tidligere medlemmer av Den norske kirke. Ble satt pris på at biskop Kvarme var til stede. (I samtalen ble det anført at våre kirkers ulike ordinasjonsteologier kunne vært tatt opp som tema. Det ble også en samtale om konverteringer; mange ulike eksempler fra svært bevisste til passive i Dnk, og noen som ikke er døpt/har kirkelig bakgrunn. Dette er også et stort tema som vi bør komme tilbake til).

- Ole Christian Kvarme og Trond Bakkevig mottok i vår fortjenestemedaljer fra Ridderordenen av Den hellige grav i Jerusalem for sin tjeneste for Det hellige land. <http://www.katolsk.no/nyheter/2014/04/fortjenstmedalje-til-ole-christian-kvarme-og-trond-bakkevig>
- Myndighetenes konkurranseutsettinger rammer Fransiskushjelpens institusjoner.
- Sammen med Det Mosaiske Trossamfund arrangeres det 9.-10. september seminar om paragraf 2 i Grunnloven. Fokus på de sidene som så langt ikke har vært behandlet i grunnlovsjubileet.

Den norske kirke ved fungerende biskop Trond Bakkevig:

- Kirkeordning er en viktig prosess-sak. Det diskuteres hvordan Dnk nasjonalt kan være et eget rettssubjekt. Det blir en justering av kirkeloven. Trolig en egen lov om Dnk. En kirkeordning er under bearbeiding, et «indre lovverk» for Dnk. Kirkemøtet i april hadde noen vedtak på dette. Flere modeller på arbeidsgivernivå/linjer og finansiering drøftes.
- Kirkemøtet om «Ekteskapsforståelsen i et evangelisk-luthersk perspektiv»: Det ble vedtatt at «...Kirkemøtet vil uttrykke at uenigheten ikke er av en slik karakter at det gudstjenestelige og sakramentale fellesskapet i Den norske kirke må brytes.» (mot 2 stemmer) For øvrig ble det ikke fattet noen nye vedtak i det hele tatt.
- Kirkemøtet gjorde også vedtak om Den norske kirkes engasjement for menneskerettighetene, med flere konkrete vedtakspunkter.
- Arbeidet med hvordan Det praktisk-teologiske seminar ved UiO kan videreføres.
- Dåpstallene synker kraftig, særlig i Oslo. En stor andel av kirkemedlemmene dør på sine barn. Dette blir den viktigste strategiske satsingen i Oslo bispedømme framover.
- Den norske kirke har invitert den koptiske paven Tawadros II til Oslo i juni.
- Det er etablert en ny kontaktgruppe mellom Human-Etisk Forbund og Den norske kirke
- **Grunnlovsjubileet.** Det ble en samtale om erfaringene så langt sett fra kirkelig og økumenisk ståsted. Økumenisk gudstjeneste i Nidarosdomen fungerte bra, men kunne tydeliggjort kritiske perspektiver mer. Gode foredrag om Grunnlov og kristne verdier ved Bispemøtet dagen etterpå. Se blant annet Jonas Gahr Støres bidrag. <http://www.kirken.no/?event=dolink&FamID=402371>
- Økt fokus på paragraf 2 etter påtrykk fra katolikkene. Naturlig at det jødiske fokuset er viktigst her. Bra at kritisk tenkning rundt dette er blitt tydeligere. Håkon Harkets nye bok er viktig også forhold til synet på jesuittene.
- Hvordan har vi levd med denne Grunnloven? Vi har hatt en prosess i forhold til den jødiske minoriteten, krigsbarna m.fl. Fremdeles; «den rette og gale siden». Er forsoning en verdi vi skjønner i vårt folk? Vi har fremdeles en vei å gå.

Sak 3/14: Pave Frans' nylige besøk i Det hellige land mai 2014

Trond Bakkevig innledet.

Foranledningen til besøket var blant annet 50-årsjubileet for møtet mellom den økumeniske patriark Athenagoras og pave Paul VI i 1964. Pave Frans begynte sin pilegrimsreise i Jordan, hadde møte med kong Abdullah og var ved dåpsstedet ved Jordanelven. Flere kirker er nylig

bygget her. Så til Betlehem og møte med president Abbas og det palestinske lederskap på Vestbredden. Friluftsgudstjeneste ved Fødselskirken. Reiste så til Ben Gurion og videre til Jerusalem hvor det ble feiret messe i Gravkirken. Paven holdt tale over 1. Kor. 15. Relasjonen til den ortodokse kirken i sentrum. Han besøkte Vestveggen og **Al-Haram Al-Sharif og al Aqsa-moskeen** og hadde møter med muslimske ledere. Et viktig fokus var respekt for hellige steder og tilgang også for kristne til de hellige stedene. Møter også med statsminister Benjamin Netanyahu samt sjefsrabbinatet i Jerusalem, hvor forholdet mellom jødedom og kristendom og behov for dialog ble understreket.

Det viktigste bildet som ble stående igjen, er trolig der hvor pave Frans står ved sikkerhetsmuren og ber. Et talende bilde.

Se utførlig om programmet her: <http://www.katolsk.no/nyheter/2014/05/paven-til-det-hellige-land>

Paven har invitert Peres og Abbas til en *bønn for fred* i Vatikanet på pinsedag. Begge har med seg følge. Abbas har f.eks. med seg en ex-religionsminister, en imam fra Gaza, tre patriarker fra Jerusalem og den lutherske biskop Munib Younan. Dette reflekterer godt relasjonen til religiøse ledere på palestinsk side. President Peres har ikke politisk betydning på samme måte som han hadde tidligere, han vil også ha med seg jødiske ledere i følget.

Pavens møte på «Sion, «øvresalen»: Man er kommet noen skritt lenger når det gjelder de israelske og vatikanske posisjoner om dette stedet. Kirkene får feire flere messer der nå.

Blant ortodokse jøder vokser det fram en mer voldelig gren; tagging av kristne kirker, spyting etter kristne prester. Dette er urovekkende. Pavebesøket bidro til større bevissthet rundt dette. Men få reaksjoner fra israelske myndigheter mot slike utslag.

Sak 4/14: Hovedsak: Oppfølging av From Conflict to Communion (FCtC) og reformasjonsmarkeringer

Teksten oversettes til norsk. Den vil ventelig være ferdig tidlig høst. For KATLUSA vil bruken av denne være et fokus i årene som kommer. Det ble også orientert fra et åpent møte om planer for reformasjonsmarkeringen 2015-2017. Flere fra KATLUSA var til stede, og et eget referat lages fra dette møtet. - Momenter fra vår samtale:

- Det er mange årstall som har vært viktige, ikke bare 1517, men for eksempel 1530 og 1537. Her må det tenkes pragmatisk.
- Finne balansen mellom kritiske perspektiver, sårhet og behov for å feire.
- En «protestantisk front» er ikke konstruktiv.
- Et interessant perspektiv er Luthers rolle i katolsk virkningshistorie.
- En utålmodighet på å kunne invitere til hverandres nattverdbord. Håper at FCtC dokumentet kan bidra i den retning.
- Kan vi lage en konferanse eller lansering i forbindelse med oversettelsen av FCtC til høsten i samarbeid med ett av fakultetene? Få fram tenkningen bak. En idé er å dele den ut

på vårens kirkemøte og invitere Bernt Eidsvig til å introdusere den som et godt oppspill til reformasjonsmarkeringen.

- Dokumentet bør inn i planer for etterutdanning av prester, pensum på fakultetene, felles katolsk-lutherske prestisamlinger (i byer hvor det er relevant), trosopplærere/Dnks trosopplæringskonferanse, Kirkeakademiene.
- Dokumentet bør ha et felles forord av biskopene Eidsvig og Kvarme.
- Et viktig mål er en felles oppdatering av historien, og en oppdatering på hvor vi står i forhold til hverandre etter 50 år med dialog. En gjensidig forståelse av hva katolikker og lutheranere har felles, er styrket. Vi befinner oss i dag et helt annet sted enn da KATLUSA ble dannet på 70-tallet.
- Det arbeides med felles gudstjenestemateriell knyttet til fCtC i den internasjonale katolske-lutherske kommisjonen. Dette vil vi se på og kunne anvende også i vår sammenheng.
- Det å utarbeide en felles katekese har framtiden for seg. Bør inn i 2017-planene.

Sak 5/14: Nytt møte: 26.11.14 hos biskop Bernt Eidsvig, Akersveien, kl. 12-16.